

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 227/2010-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. júna 2010 predbežne prerokoval sťažnosť G. S., t. č. vo väzbe, zastúpeného advokátkou JUDr. M. M., V., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 6 Nto 7/2010 z 8. apríla 2010, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť G. S. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. mája 2010 doručená sťažnosť G. S., t. č. vo väzbe (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. M. M., V., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

(ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 Nto 7/2010 z 8. apríla 2010.

Zo sťažnosti vyplýva, že proti sťažovateľovi bolo uznesením vyšetrovateľa ČVS: KRP-77/OVK-TT-08 z 13. septembra 2008 vznesené obvinenie pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi formou spolupáchateľstva podľa § 20 a § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 2 písm. e) Trestného zákona (ďalej len „Trestný zákon“). Uznesením Okresného súdu Piešťany (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. Tp 3/08 z 15. septembra 2008 spolu s uznesením krajského súdu sp. zn. 5 Tpo/48/2008 zo 7. októbra 2008 bol sťažovateľ vzatý do väzby a 27. októbra 2009 bola Krajskou prokuratúrou v Trnave podaná obžaloba na okresnom súde v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 178/2009 pre už uvedený obzvlášť závažný zločin.

Sťažovateľ v sťažnosti pokračuje:

„V súvislosti s podaním obžaloby v tejto tr. veci, v ktorej som stíhaný prebehlo dňa 20. 1. 2010 na OS Piešťany verejné zasadnutie, na ktorom predsedníčka senátu JUDr. K. rozhodla o prijatí obžaloby OS Piešťany, a vo veci stanovila termín hlavného pojednávania na deň 10. 3. 2010.“

V súvislosti s pojednávaním nariadeným na 20. január 2010 sťažovateľ namieta, že po doručení zápisnice z predmetného pojednávania zistil, že táto nezodpovedá skutočnému priebehu pojednávania. Sťažovateľ k tomu uvádza: *„Pre upresnenie musím uviesť, že v tejto zápisnici sa nenachádzali moje podnety a žiadosti, ktoré som súdu ústne toho dňa predložil a ktoré dala predsedníčka senátu JUDr. K. do zápisnice zaprotokolovať, keďže ich diktovala zapisovateľke, ktorá ich následne zapísala.“*

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ na hlavnom pojednávaní 10. marca 2010 v trestnej veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 1 T 178/2009 vzniesol proti predsedníčke senátu a zapisovateľke námietku zaujatosti z dôvodu, *„že tieto osoby (dve) zápisnicu z VZ-súdu z 20. 1. 2010 sfaľšovali, keďže táto bola pozmenená, naproti*

tomu, čo bolo toho dňa protokolované... JUDr. K. rozhodla, že súd sa mojou námietkou nebude zaoberať a poukázala na ust. § 32 ods. 6 Tr. poriadku, podľa ktorého sa súd námietkou nezaoberá – nekoná, keď je dôvodom procesný postup súdu.“. Sťažovateľ preto v zmysle § 23 ods. 1 Trestného poriadku podal „návrh na odňatie veci“, ktorý odôvodnil tým, aby „bola moja tr. vec pridelená na taký súd, kde je možné vyhotovovať zvukový záznam zo zasadnutia súdu“.

Dňa 25. marca 2010 predložila predsedníčka okresného súdu krajskému súdu na rozhodnutie o odňatí a prikázaní veci inému súdu predmetnú trestnú vec, a to z dôvodu zaujatosti všetkých sudcov okresného súdu. Krajský súd rozhodol uznesením sp. zn. 6 Nto 7/2010 z 8. apríla 2010 tak, že trestnú vec sp. zn. 1 T 178/2009 okresnému súdu neodňal.

Sťažovateľ k namietanému uzneseniu krajského súdu v sťažnosti okrem iného uvádza: „... Svoje rozhodnutie odôvodnil v jednej časti všeobecnými názormi a výkladom zák. ustanovení, ktoré sa dotýkajú príslušného rozhodnutia, no treba tu zvýrazniť, že dôvody KS - Trnava, ktorými obhajuje svoje rozhodnutie sa v podstate rozchádzajú s tým, ako tento súd rozhodol a v značnej miere si protirečia.

KS - Trnava vo svojom uznesení 6 Nto/7/2010 poukazuje aj v niektorých konkrétnostiach, prečo rozhodol vo veci tak, ako rozhodol. Najmä na to, že som spolu so svojou obhajkyňou neavizoval žiadne pripomienky k priebehu verej. zasadnutia dňa 20. 1. 2010. K tomu považujem za potrebné poukázať, že tieto pripomienky som avizoval počas celého priebehu tohto zasadnutia sudkyňi JUDr. K., no táto to odmietala dať zaprotokolovať a neskôr som zistil, že túto zápisnicu zasadnutia súdu aj sfaľšovala po doručení mi tejto zápisnice.“

Podľa sťažovateľa: „Pre naplnenie základnej zásady tr. konania, podľa ktorej má každý právo na spravodlivý súdny proces pred nestranným a nezávislým súdom je potrebné, aby z prejednávania a rozhodovania vo veci boli vylúčení nielen tí sudcovia so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj tí, u ktorých je možné mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti. Preto na splnenie kritérií nezávislého a nestranného súdu musí byť splnená aj

podmienka, že takýto súd sa musí v očiach strán aj takto javiť, a predovšetkým u obvineného...

Krajský súd v Trnave podľa môjho právneho názoru svojim rozhodnutím v uznesení 6 Nto/7/2010 zo dňa 8. 4. 2010, ktorým moju tr. vec vedenú OS - Piešťany pod 1 T 178/2009 z tohto súdu neodňal, porušil moje právo na spravodlivý súdny proces pred nestranným a nezávislým súdom zaistené v základných zásadách tr. konania ust. § 2 ods. 7 Tr. poriadku, resp. zakotvené v Ústave SR v čl. 46 ods. 1. S poukazom na zásady judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorých spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná – je preto vyjadrenie všetkých sudcov OS - Piešťany, že sa cítia byť v mojej tr. veci zaujatí, neprekonateľnou prekážkou pre ďalšie konanie pred okr. súdom v Piešťanoch. Túto skutočnosť už nemôže zmeniť ani výsledok toho, či tr. oznámenie bolo podané dôvodne na sudkyňu OS - Piešťany JUDr. K., lebo podľa vyjadrení ďalších sudcov OS Piešťany práve samotné tr. oznámenie na ich kolegyňu obžalovaným, zakladá ich zaujatosť vo veci. Z uvedeného preto považujem uznesenie KS - Trnava zo dňa 8. 4. 2010 za protiústavné a nezákonné. Z dôvodu, že na OS -Piešťany sa nenachádza žiadny sudca, ktorý by sa cítil vo veci nezaujatý, je preto nemožné zabezpečiť v zmysle zákona spravodlivý súdny proces pred nezávislým a nestranným súdom na tomto súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.“

Na základe uvedeného sťažovateľ žiada, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosti rozhodol nálezom, v ktorom vysloví, že uznesením krajského súdu sp. zn. 6 Nto 7/2010 z 8. apríla 2010 bolo porušené základné právo sťažovateľa na spravodlivý súdny proces pred nezávislým a nestranným súdom zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Zároveň sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd namietané uznesenie krajského súdu zrušil a prikázal krajskému súdu trestnú vec vedenú na okresnom súde pod sp. zn. 1 T 178/2009 odňať. Sťažovateľ si ďalej uplatňuje úhradu trov konania pred ústavným súdom. Súčasťou sťažnosti je aj návrh sťažovateľa, aby ústavný súd vydal predbežné opatrenie, v ktorom prikáže okresnému súdu a krajskému súdu v trestnej veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 1 T 178/2009 „*nekonať a ďalej nepokračovať*“ až do času, kým ústavný súd nerozhodne.

Dňa 2. júna 2010 sťažovateľ doručil ústavnému súdu podanie označené ako „*Vec: Doplnenie*“, ktorého obsahom bol návrh na vydanie dočasného opatrenia. Sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd predbežným opatrením prikázal v jeho veci konajúcim všeobecným súdom „*nekonať a nepokračovať, dokým Ústavný súd SR nerozhodne o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy SR...*“. K tomuto podaniu sťažovateľ tiež priložil splnomocnenie pre svoje zastupovanie v konaní pred ústavným súdom advokátkou JUDr. M. M.

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva

alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Ústavný súd v súvislosti s predbežným prerokovaním sťažnosti považoval za potrebné poukázať na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou, ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02).

Prihliadajúc na argumentáciu sťažovateľa uvedenú v časti I tohto nálezu považoval ústavný súd za rozhodujúce námietky sťažovateľa, podľa ktorých vyjadrenie zákonnej sudkyne JUDr. P. K., že sa cíti byť vo veci zaujatou na základe podaného trestného oznámenia vo veci údajného sfalšovania zápisnice, a vyjadrenie JUDr. B. J., že sa rovnako cíti zaujatá, keďže aj na ňu podal sťažovateľ trestné oznámenie, ako aj vyjadrenia ostatných sudcov okresného súdu, že sa cítia byť v predmetnej trestnej veci zaujatí, predstavujú neprekonateľnú prekážku na to, aby v jeho trestnej veci ďalej konal a rozhodoval okresný súd. Preto podľa názoru sťažovateľa došlo namietaným uznesením krajského súdu sp. zn. 6

Nto 7/2010 z 8. apríla 2010 k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Vychádzajúc z uvedeného bolo úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti posúdiť, či sa krajský súd v odôvodnení namietaného uznesenia ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadal s kľúčovou argumentáciou sťažovateľa, t. j. či namietané uznesenie krajského súdu možno považovať za arbitrárne, resp. zjavne neodôvodnené.

Z odôvodnenia namietaného uznesenia krajského súdu vyplýva, že krajský súd sa v ňom po popise skutkového stavu v prvom rade zaoberal výkladom § 23 ods. 1 Trestného poriadku, ktorý upravuje možnosť nadriadeného súdu rozhodnúť o odňatí a prikázaní veci inému súdu toho istého stupňa, keď okrem iného uviedol, že *„Na odňatie a prikázanie veci (delegáciu) musí existovať dôležitý dôvod, čím sa zdôrazňuje výnimočnosť takéhoto postupu. Dôležité dôvody nie sú zákonom ustanovené. Vzhľadom na výnimočnosť takého postupu, treba nimi rozumieť dôvody, ktoré v konkrétnej trestnej veci zabezpečia lepšie uplatnenie základných zásad trestného konania prostredníctvom súdu, ktorému je vec delegovaná...“*. Krajský súd pripustil, že medzi dôležité dôvody podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku *„patrí aj vylúčenie všetkých sudcov daného súdu z rozhodovania“*. Ústavný súd konštatuje, že krajský súd v danom prípade podal ústavne konformný výklad § 23 ods. 1 Trestného poriadku, proti ktorému nemožno mať žiadne výhrady.

Na tomto základe krajský súd v ďalšej časti odôvodnenia namietaného uznesenia posudzoval v súlade s dikciou § 31 ods. 1 Trestného poriadku existenciu dôvodov zaujatosti všetkých sudcov okresného súdu, a to tak zo subjektívneho, ako aj objektívneho hľadiska.

Krajský súd v tejto súvislosti v odôvodnení namietaného uznesenia najmä uviedol: *„I keď zákon v § 31 ods. 1 Tr. por. spája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť, o ich nezaujatosti... nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu*

podľa § 31 ods. 1 Tr. por. predstavuje výnimku významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (článok 48 ods. 1 Ústavy SR).

Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len výnimočne a so skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne nezaujato a spravodlivo.

Preto k vylúčeniu sudcov z prejednávania a rozhodovania vo veci môže dôjsť len vtedy, keď ich vzťah k veci, k účastníkom, alebo k ich zástupcom dosiahne takú intenzitu, že nebudú schopní nezávisle a nestranne rozhodovať.

... podľa názoru tunajšieho odvolacieho súdu nedošlo k situácii vyžadujúcej odňať vec v prejednávanej a rozhodovanej konkrétnej trestnej veci zákonnej sudkyňi JUDr. P. K. Jej samotné vyjadrenie, že sa cíti byť vo veci zaujatou, vzhľadom na obžalovaným S. podaného podnetu na trestné stíhanie nie je možné automaticky považovať za skutočnosť zakladajúcu potrebu takéhoto zákonného postupu (vyslovenia zaujatosti zákonnej sudkyne).

Okrem argumentácie vyššie naznačenej aj v prípade takejto „obrany“ aplikovanej zo strany obžalovaného je potrebné konštatovať, že princíp prezumpcie neviny platí všeobecne, teda aj v prípade podávania podnetov obžalovaných v podobe trestných oznámení na zákonných sudcov... Bude preto až vecou ďalšieho šetrenia, do akej miery dodatočne vznesené podozrenie zo spáchania trestného činu zákonnou sudkyňou, resp. zapisovateľkou je objektivizované. Nie je pritom možné vylúčiť i alternatívu účelového konania zo strany obžalovaného sledujúc cieľ oddialiť konečné rozhodnutie vo veci.

Dôvodom na odňatie a prikázanie veci inému vecne príslušnému súdu nie je ani skutočnosť, že sa obžalovaný domáha vyhotovenia zvukového záznamu o priebehu pojednávania a to využitím technického zariadenia, ktoré sa na okresnom súde nachádza. V tomto kontexte je potrebné poukázať na skutočnosť, že podľa § 58 Tr. por. spôsob, akým sa zaznamená priebeh hlavného pojednávania, resp. verejného zasadnutia je na úvahe predsedu senátu (viď ustanovenie § 58 ods. 3 Tr. por.). V prípade, že procesné strany namietajú obsah vyhotovovaných záznamov realizovaných spôsobmi naznačenými v tomto zákonnom ustanovení (§ 58 ods. 3 Tr. por.) majú možnosť vznášať námietky o ktorých musí súd rozhodnúť a proti rozhodnutiu súdu uplatniť opravný prostriedok (sťažnosť), o ktorej rozhoduje nadriadený súd (viď ustanovenie § 60 ods. 1 Tr. por.).

Vyššie citované zákonné ustanovenie zákonným spôsobom reguluje spôsob zaznamenávania priebehu pojednávania a možnosti procesných strán namietajúcich ich priebeh.

V neposlednom rade samotný priebeh pojednávania je preskúmaný aj odvolacím súdom v prípade, že procesná strana namietne postup súdu rozhodujúceho v konkrétnej trestnej veci a to podávaním riadnych opravných prostriedkov, resp. mimoriadnych opravných prostriedkov.

Zohľadňujúc argumentáciu vyššie naznačenú, nebolo preto možné konštatovať, že zákonná sudkyňa JUDr. P. K. je vylúčená z vykonávania úkonov trestného konania. Rovnako tak je naznačená argumentácia aktuálna aj v prípade ostatných sudcov Okresného súdu v Piešťanoch, vyjadrujúcich svoju zaujatosť, keďže až na sudkyňu JUDr. B. J. v predmetnej trestnej veci vôbec nerozhodovali a v ich prípade preto ani nemožno namietať ich zaujatosť.“

Vychádzajúc z citovaného ústavný súd konštatoval, že krajský súd v danom prípade uplatnil svoju právomoc ústavne akceptovateľným spôsobom, keď § 31 ods. 1 Trestného poriadku v namietanom uznesení najprv ústavne konformným spôsobom interpretoval a následne aplikoval na vec sťažovateľa s poukazom najmä na to, že sťažovateľova námietka o zaujatosti zákonnej sudkyne na základe skutočnosti, že proti nej podal trestné oznámenie, nemôže sama osebe byť relevantným dôvodom, ktorý by mohol v danom prípade spochybňovať jej objektivitu a nestrannosť (čo platí obdobne aj pre sudkyňu JUDr. B. J.). Rovnako sa krajský súd ústavne konformným spôsobom vysporiadal s námietkami zaujatosti ostatných sudcov, ktorí „v predmetnej veci vôbec nerozhodovali a v ich prípade preto ani nemožno namietať ich zaujatosť“. Za dôležité ústavný súd považuje tiež to, že vo vzťahu k výhradám sťažovateľa týkajúcim sa procesného postupu okresného súdu (využitie technického zariadenia na vyhotovovanie zvukových záznamov o priebehu pojednávania) krajský súd správne upozornil na možnosť sťažovateľa uplatniť riadny opravný prostriedok (a príp. aj mimoriadny opravný prostriedok), o ktorom je oprávnený a aj povinný rozhodnúť nadriadený súd.

Za daných okolností nemožno podľa názoru ústavného súdu považovať namietané uznesenie krajského súdu ani za arbitrárne, ani za zjavne neodôvodnené. Naopak, odôvodnenie namietaného uznesenia ústavný súd považuje za primerané danej veci, a teda z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné, preto ním ani nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Na tomto základe ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi uplatnenými v sťažnosti vrátane návrhu na vydanie dočasného opatrenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. júna 2010